

Brüssel, 17. jaanuar 2019
(OR. en)

5165/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0101(COD)

CODEC 53
COMER 4
WTO 4
PE 1

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise - Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 14.–17. jaanuar 2019)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel, vältides seega vajadust teise lugemise ja lepitusmenetluse järele.

Sellela seoses esitas raportöör Christofer FJELLNER (EPP, SE) rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel ühe kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek 40) määruse ettepaneku muutmiseks.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

Parlamendikomisjon esitas ka ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 41) parlamendi ja komisjoni ühisavalduse kohta, mis lisatakse parlamendi seadusandlikule resolutsioonile.

Nende muudatusettepanekute suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Muid muudatusettepanekuid ei esitatud.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 15. jaanuaril 2019 toimunud hääletusel vastu kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek 40) määruse ettepaneku muutmiseks ning muudatusettepaneku 41 avalduse kohta, mis lisatakse parlamendi seadusandlikule resolutsioonile². Muid muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis³.

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Vt käesoleva dokumendi lk 39.

³ Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekuga tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

ELi ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise ajutine peatamine *I**

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise (COM(2018)0206 – C8-0158/2018 – 2018/0101(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0206),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0158/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 5. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A8-0330/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* L-osas koos seadusandliku akti lõpliku tekstiga
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatsseb seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 15. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁴

⁴ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmib kolmandate riikidega regulaarselt kaubanduslepinguid, **millega ta tagab sooduskohtlemise**. Kõnealused kaubanduslepingud võivad sisaldada kahepoolseid kaitseklausleid **ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemise, nt teatavate tundlike toodete stabiliseerimise mehhanismid**. Mõne kaubanduslepingu esemeks oleva toote eripära, samuti liidu äärepoolseimate piirkondade haavatava olukorra tõttu, nagu on osutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 349, võivad vajalikuks osutuda sihtotstarbelised sätted.
- (2) On vaja kehtestada menetlus, **mis tagab** tariifseid soodustusi või muud sooduskohtlemist ajutiselt peatada võimaldavate **kahepoolsete kaitseklauslite ja muude mehhanismide tõhusa** rakendamise.
- (3) **Käesolevat määrust tuleks kohaldada, ilma et see piiraks mis tahes erisätete kohaldamist, mis sisalduvad lepingutes ja mis on seotud kaitseklauslite ja muude mehhanismidega, mis võimaldavad ajutiselt peatada tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemise, kui kõnealused erisätted ei ole kooskõlas käesoleva määrusega. Kõik sellised erisätted tuleks loetleda käesoleva määruse lisas. Komisjoni ei tohiks seetõttu takistada kolmandate riikidega sõlmitavate tulevaste kaubanduslepingute puhul selliseid erisätteid läbi rääkimast.**

- (4) Kaitsemeetmete võtmist võib kaaluda üksnes juhul, kui asjaomast toodet imporditakse liitu niivõrd palju suuremas koguses absoluutarvudes või võrreldes liidu toodanguga ja tingimustel, mis tekitavad või ähvardavad tekitada olulist kahju samasuguste või otseselt konkureerivate toodete tootjatele liidus. Kaitsemeetmeid tuleks võtta asjaomases kaubanduslepingus osutatud vormis.
- (5) Kaubanduslepingute suhtes järelmeetmete võtmine ja kaubanduslepingute läbivaatamine, uurimiste korraldamine ning vajaduse korral kaitsemeetmete võtmine peaks toimuma ***võimalikult läbipaistval viisil***.
- (6) Liikmesriigid peaksid komisjoni teavitama kõigist impordisuundumustest, mille tõttu võiks olla vaja võtta kaitsemeetmeid.
- (7) Usaldusväärne statistika kõikide asjaomastest riikidest liitu imporditavate toodete kohta on äärmiselt oluline, et kindlaks teha, kas kaitsemeetmete võtmise tingimused on täidetud.
- (8) Tundlike toodete tähelepanelik seire peaks hõlbustama õigeaegse otsuse tegemist uurimise võimaliku algatamise ja sellele järgneva kaitsemeetmete võtmise kohta. Seetõttu peaks komisjon alates asjaomase kaubanduslepingu ajutise kohaldamise, või kui ajutist kohaldamist ei ole ette nähtud, siis alates selle jõustumise kuupäevast regulaarselt jälgima tundlike toodete importi. Asjaomase liidu tootmisharu nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral tuleks seiret laiendada ka teistele toodetele või sektoritele.

- (9) Samuti on vaja kehtestada uurimise algatamise ja kaitsemeetmete asjakohasust käsitleva otsuse tegemise tähtjad, mis tagavad, et niisugused otsused tehakse kiiresti, suurendades seeläbi õiguskindlust asjaomaste ettevõtjate jaoks.
- (10) Mis tahes kaitsemeetme kohaldamisele peaks eelnema uurimine, kuid komisjonil tuleks lubada kehtestada kriitilises olukorras ajutisi kaitsemeetmeid.
- (11) Kaitsemeetmeid tuleks kohaldada ainult sellises ulatuses ja selliseks ajavahemikuks, mida on vaja olulise kahju vältimiseks ja olukorraga kohanemise hõlbustamiseks. Tuleks määrata kaitsemeetmete maksimaalne kestus ning kehtestada nende pikendamist ja läbivaatamist reguleerivad erisätted.
- (12) Komisjon peaks alustama konsultatsioone kaitsemeetmeist mõjutatud asjaomaste riikidega, kui nii nõutakse kaubanduslepingutes, mille osalisteks need riigid on.

- (13) **Käesoleva määruse lisa** muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas *ELi toimimise lepingu* artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, *millega lisatakse või jäetakse välja kaubandusleping*, mis käsitlevad kaubanduslepingus sisalduvaid erisätteid, *kaitsemeetmeid või muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemise, mis ei ole kooskõlas käesoleva määrusega, kaubanduslepingus tundlikuna käsitatud tooteid või sätteid, millega kehtestatakse erinormid muude mehhanismide kohta*. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, **ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁵ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.**
- (14) Selleks et rakendada kahepoolseid kaitseklausleid või muid kaubanduslepingutes sätestatud tariifsete soodustuste või muu sooduskohtlemise ajutise peatamise mehhanisme ja *läbipaistvaid* kriteeriume, on vaja ühetaolisi tingimusi, et vastu võtta ajutisi ja lõplikke kaitsemeetmeid, kehtestada eelneva järelevalve meetmeid, lõpetada uurimine meetmeid võtmata ning ajutiselt peatada tariifsete soodustuste või muu sooduskohtlemise kohaldamine.
- (15) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁶.

⁵ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (16) Eelneva järelvalve meetmete ja ajutiste kaitsemeetmete vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust, arvestades nende meetmete toimet ja nende järgnevuse loogikat seoses lõplike kaitsemeetmete vastuvõtmisega. Lõplike kaitsemeetmete ja nende läbivaatamise suhtes tuleks kohaldada kontrollimenetlust.
- (17) Kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui viivitamine ajutiste kaitsemeetmete rakendamisega tekitaks kahju, mida oleks raske heastada, või selleks, et vältida impordi suurenemise negatiivset mõju liidu turule, vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
- (18) Ärisaladuste lekke ärahoidmiseks tuleks ette näha konfidentsiaalse teabe kasutamise kord.
- (19) Komisjon peaks igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse lisas loetletud kaubanduslepingute rakendamise ning kaitsemeetmete kohaldamise kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse sätteid selliste kahepoolsete kaitseklauslite ja muude mehhanismide rakendamiseks, mis võimaldavad ajutiselt peatada käesoleva määruse lisas loetletud, liidu ja ühe või mitme asjaomase kolmanda riigi vahel sõlmitud kaubanduslepingutes sisalduvate tariifsete soodustuste või muu sooduskohtlemise kohaldamise.

■ Neid sätteid tuleks kohaldada, ilma et see piiraks mis tahes *erisätete* kohaldamist, mis sisalduvad kaubanduslepingutes *ja on loetletud lisas ning on seotud kahepoolsete kaitseklauslite või muude mehhanismidega, mis võimaldavad ajutiselt peatada tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemise, kui sellised sätted ei ole kooskõlas käesoleva määrusega.*

Käesoleva määrusega ei takistata seetõttu komisjoni rääkimast tulevaste kaubanduslepingute puhul läbi selliseid erisätteid.

2. Selliste kaitsemeetmete kohaldamise suhtes, mis *võimaldavad ajutiselt peatada tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemise* ja mis sisalduvad liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kaubanduslepingutes, mida käesoleva määruse lisas loetletud ei ole, kohaldatakse jätkuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 194⁷.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „leping“ – kaubandusleping, millele on osutatud käesoleva määruse lisas;
- 2) „kahepoolne kaitseklausel“ – lepinguga kehtestatud tariifsete soodustuste ajutist peatamist käsitlev säte;
- 3) „huvitatud isikud“ – asjaomase toote impordist mõjutatud isikud;
- 4) „liidu tootmisharu“ – liidu tootjad, kes tegutsevad liidu territooriumil ja toodavad samasugust või otseselt konkureerivat toodet, või liidu tootjad, kelle samasuguse või otseselt konkureeriva toote toodang kokku moodustab olulise osa selle toote kogutoodangust liidus; kui samasugune või otseselt konkureeriv toode on ainult üks mitmest liidu tootjate tootest, määratakse liidu tootmisharu kindlaks nende konkreetsete tootmistoimingute põhjal, mida kasutatakse samasuguse või otseselt konkureeriva toote tootmiseks;
- 5) „oluline kahju“ – liidu tootmisharu seisundi märkimisväärne halvenemine;

- 6) „olulise kahju oht“ – olukord, kus oluline kahju on ilmselt tekkimas, mis ***määratakse kindlaks kontrollitava teabe alusel;***
- 7) „tundlik toode“ – toode, mida konkreetses lepingus käsitatakse tootena, mis on impordi hüppelise suurenemise korral teiste toodetega võrreldes suhteliselt haavatavam;
- 8) „üleminekuperiood“ – kümneaastane ajavahemik alates lepingu jõustumisest, kui asjaomases lepingus ei ole sätestatud teisiti;
- 9) „asjaomane riik“ – lepingu osaline kolmas riik.

Artikkel 3

Põhimõtted

1. Käesoleva määruse alusel võib kehtestada kaitsemeetme, kui asjaomastest riikidest pärit toodet imporditakse liitu
 - a) niivõrd palju suuremas koguses absoluutarvudes või võrreldes liidu toodanguga ja tingimustel, mis
 - b) tekitavad või ähvardavad tekitada olulist kahju liidu tootmisharule, ning
 - c) import on suurenenud asjaomasest lepingust tulenevate kohustuste, sealhulgas asjaomase toote suhtes kehtinud tollimaksude vähendamise või kaotamise tulemusena.
2. Kaitsemeede võib olla mõnes järgmises vormis:
 - a) asjaomasele tootele asjaomase riigiga sõlmitud lepingu tollitariifide kaotamise ajakavas ette nähtud tollimaksumäära edasise vähendamise peatamine;
 - b) asjaomase toote tollimaksumäära suurendamine tasemeni, mis ei ületa väiksemat järgmistest:

- i) kaitsemeetme võtmise ajal asjaomase toote suhtes kohaldatav enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär või
- ii) asjaomase riigiga sõlmitud lepingus tollitariifide kaotamise ajakavas ette nähtud tollimaksu baasmäär.

Artikkel 4

Seire

1. Komisjon jälgib **korrapäraselt** käesoleva määruse lisas iga lepingu puhul tundlike toodete impordistatistika arengusuundumusi. Selleks teeb komisjon koostööd liikmesriikide ja liidu tootmisharuga ning vahetab nendega korrapäraselt teavet.
2. Liidu asjaomase tootmisharu nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral võib komisjon laiendada lõikes 1 osutatud seiret nii, et see hõlmaks lisaks lisas nimetatud **toodetele ja** sektoritele ka muid **tooteid ja** sektoreid.
3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal seirearuande, mis sisaldab statistikat tundlike toodete impordi kohta ja nende muude **toodete ja** sektorite kohta, millele seiret on laiendatud.

Artikkel 5
Uurimise algatamine

1. Uurimise algatab komisjon liikmesriigi, liikmesriigi tootmisharu nimel tegutseva füüsilise või juriidilise isiku või liidu tootmisharu nimel tegutseva iseseisva õigusvõimeta ühingu taotluse korral või omal algatusel, kui selleks on piisavalt *prima facie* tõendeid olulise kahju või olulise kahju ohu kohta liidu tootmisharule, nagu on kindlaks määratud artikli 6 lõikes 5 osutatud tegurite põhjal.
2. Uurimise algatamise ***taotluse võivad esitada ka liidu tootmisharu, liidu tootmisharu nimel tegutsev füüsiline või juriidiline isik või liidu tootmisharu nimel tegutsev iseseisva õigusvõimeta ühing ja ametiühing ühiselt. Lisaks võivad ametiühingud toetada uurimise algatamise taotlusi. See ei piira liidu tootmisharu õigust taotlus tagasi võtta.***
3. Uurimise algatamise taotluses tuleb esitada järgmine teave:
 - a) asjaomase toote impordi suurenemise määr ja maht absoluut- ja suhtarvudes;
 - b) suurenenud impordi hõivatud siseturuosa, muutused liidu tootmisharu müügi-, toodangu-, tootlikkus-, tootmisvõimsuse rakendamise, kasumi-, kahjumi- ja tööhõivetasemes.

4. Uurimisalune toode võib hõlmata ühte või mitut tariifirida või selle allsegmenti, olenevalt konkreetsest turuolukorrast, või liidu tootmisharus üldiselt kohaldatavat tootesegmenti.
5. Uurimise võib alata ka juhul, kui impordi hüppeline suurenemine on koondunud ühte või mitmesse liikmesriiki, kui selleks on piisavalt *prima facie* tõendeid olulise kahju või olulise kahju ohu kohta liidu tootmisharule, nagu on kindlaks määratud artikli 6 lõikes 5 osutatud tegurite põhjal.
6. Komisjon **esitab** uurimise algatamise taotluse ***koopia liikmesriikidele enne uurimise algatamist. Kui komisjon kavatseb uurimise alata oma algatusel, esitab ta liikmesriikidele teavet, kui ta on teinud kindlaks vajaduse uurimise alata.***
7. Kui komisjonile selgub, et uurimise algatamiseks on *prima facie* tõendeid piisavalt, algatab komisjon uurimise ja avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* uurimise algatamise teate („algatamisteade“). Menetlus algatatakse ühe kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on saanud lõike 1 alusel esitatud taotluse.

8. Algatamisteade peab sisaldama järgmist:

- a) komisjonilt saadud teabe kokkuvõte koos nõudega edastada komisjonile kogu asjakohane teave;
- b) ajavahemik, mille jooksul huvitatud isikud võivad oma seisukohad kirjalikult teatavaks teha ja teabe komisjonile esitada, et neid seisukohti ja seda teavet uurimise käigus arvesse võetaks;
- c) ajavahemik, mille jooksul huvitatud isikud võivad taotleda komisjonilt ärakuulamist vastavalt artikli 6 lõikele 9.

Artikkel 6

Uurimine

1. Pärast artikli 5 lõigete 7 ja 8 kohase algatamisteate avaldamist alustab komisjon uurimist.

2. Komisjon võib küsida liikmesriikidelt teavet ja liikmesriigid teevad kõik vajaliku, et seda nõuet täita. Kui nõutud teave pakub üldist huvi ega ole konfidentsiaalne artikli 12 tähenduses, lisatakse see mittekonfidentsiaalsete dokumentide hulka, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõikes 8.
3. Võimaluse korral viiakse uurimine lõpule kuue kuu jooksul alates algatamisteate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast. Seda tähtaega võib pikendada kolme kuu võrra erandlikel asjaoludel, nagu ebatavaliselt suur arv huvitatud isikuid või keerukas turuolukord. Komisjon teavitab kõiki huvitatud isikuid sellisest pikendamisest ning selgitab pikendamise põhjusi.
4. Komisjon hangib kogu teabe, mida ta peab vajalikuks, et teha otsus artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimuste kohta, ja püüab seda teavet vajaduse korral kontrollida.

5. Komisjon hindab kõiki asjakohaseid objektiivseid ja mõõdetavaid tegureid, mis mõjutavad liidu tootmisharu olukorda, eelkõige asjaomase toote impordi suurenemise määra ja mahtu absoluut- ja suhtarvudes, suurenenud impordi hõivatud siseturu osa ning muutusi liidu tootmisharu müügi-, toodangu-, tootlikkus-, tootmisvõimsuse kasutamise, kasumi-, kahjumi ja tööhõivetasemes. See loetelu ei ole lõplik ja komisjon võib olulise kahju või selle ohu kindlakstegemisel võtta arvesse ka muid asjaomaseid tegureid, nagu varud, hinnad, kasutatud kapitali tasuvus ja rahavood, **туруosa** ning muid tegureid, mis tekitavad või võivad olla tekitanud liidu tootmisharule olulist kahju või ähvardavad seda tekitada.
6. Artikli 5 lõike 8 punkti b kohaselt teabe esitanud huvitatud isikud ja asjaomase riigi esindajad võivad kirjaliku taotluse alusel tutvuda kogu teabega, mille komisjon on uurimisega seoses saanud (välja arvatud liidu või liikmesriikide ametiasutuste koostatud asutusesisesed dokumendid), kui see teave on nende huvide kaitsmiseks oluline ega ole konfidentsiaalne artikli 12 tähenduses ning kui komisjon seda uurimisel kasutab. Huvitatud isikud võivad edastada ka oma seisukohad kõnealuse teabe kohta. Komisjon arvestab kõnealuseid seisukohti, kui need on tõendatud piisavate *prima facie* tõenditega.

7. Komisjon tagab, et kõik uurimiseks vajalikud andmed ja kogu statistika on representatiivne, kättesaadav, mõistetav, läbipaistev ja kontrollitav.
8. Niipea, kui on olemas tehnilised võimalused, tagab komisjon salasõnaga kaitstud elektroonilise juurdepääsu enda hallatavale mittekonfidentsiaalsele materjalile („veebiplatvorm“), mille kaudu edastatakse kogu asjakohane teave, mis ei ole konfidentsiaalne artikli 12 tähenduses. Huvitatud isikutele ning liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile antakse juurdepääs veebiplatvormile.
9. Komisjon kuulab huvitatud isikud ära eelkõige juhul, kui nad on *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud algatamisteates ette nähtud aja jooksul ära kuulamist kirjalikult taotlenud ja tõendanud, et uurimistulemused tõenäoliselt mõjutavad neid ning et neil on suuliste selgituste andmiseks erilised põhjused. Komisjon kuulab huvitatud isikud täiendavalt ära, kui selleks on erilised põhjused.

10. *Komisjon hõlbustab mitmekesiste ja killustatud, peamiselt väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest (VKEde) koosnevate tootmissektorite juurdepääsu uurimisele sihtotstarbelise VKEde tugikeskuse kaudu, näiteks suurendades teadlikkust, jagades üldteavet ja selgitusi menetluse ja taotlemise esitamise kohta, avaldades kõigis liidu ametlikes keeltes tüüpüksimustikke ja vastates üldistele päringutele, mis ei ole juhtumipõhised. VKEde tugikeskus teeb kättesaadavaks representatiivsuse eesmärgil esitatava statistika ja küsimustiku tüüpvormid.*
11. Kui teavet ei esitata komisjoni kehtestatud tähtaja jooksul või kui uurimist oluliselt takistatakse, võib komisjon otsuse teha kättesaadavate faktide põhjal. Kui komisjon leiab, et mõni huvitatud isik või kolmas isik on talle esitanud väärade või eksitava teabe, jätab ta selle teabe arvesse võtmata ja võib kasutada kättesaadavaid fakte.
12. *Komisjoni juures alustab tööd ärakuulamise eest vastutav ametnik, kelle pädevus ja vastutus sätestatakse komisjoni vastuvõetud volitustes ning kes tagab, et huvitatud isikud saavad oma menetlusõigusi tõhusalt teostada.*
13. Komisjon teatab asjaomasele riigile **või riikidele** kirjalikult uurimise algatamisest.

Artikkel 7

Eelneva järelevalve meetmed

1. Komisjon võib võtta asjaomasest riigist pärineva impordi suhtes eelneva järelevalve meetmeid, kui toote impordisuundumus võib viia ühe artiklites 3 ja 5 nimetatud olukorrani. Need eelneva järelevalve meetmed võetakse vastu rakendusaktidega kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.
2. Eelneva järelevalve meetmed on tähtajalised. Kui ei ole sätestatud teisiti, kaotavad need kehtivuse meetmete kehtestamise esimesele kuuekuisele ajavahemikule järgneva kuuekuise ajavahemiku järel.

Artikkel 8

Ajutiste kaitsemeetmete kehtestamine

1. Komisjon võtab vastu ajutised kaitsemeetmed kriitiliste asjaolude korral, kui kaitsemeetmete kehtestamisega viivitamine tekitaks *tõenäoliselt* kahju, mida oleks raske heastada, mis *muudab viivitamatud meetmed vajalikuks*, tingimusel et komisjon on enne artikli 6 lõikes 5 osutatud tegurite põhjal kindlaks teinud, et *prima facie* tõendeid on piisavalt selle kohta, et asjaomasest riigist pärit toodet imporditakse:

- a) niivõrd palju suuremas koguses absoluutarvudes või võrreldes liidu toodanguga ja tingimustel, mis
- b) tekitavad või ähvardavad tekitada olulist kahju liidu tootmisharule, ning
- c) import on suurenenud selle toote suhtes kehtinud tollimaksude vähendamise või kaotamise tulemusena.

Need ajutised kaitsemeetmed võetakse vastu rakendusaktidega kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

- 2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, kui liikmesriik taotleb komisjoni viivitamata sekkumist ja kui on täidetud käesoleva artikli lõike 1 tingimused, võtab komisjon kooskõlas artikli 17 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid. Komisjon teeb otsuse viie tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest.
- 3. Ajutisi kaitsemeetmeid ei kohaldata kauem kui 200 kalendripäeva.

4. Kui ajutised kaitsemeetmed tunnistatakse kehtetuks, sest uurimise käigus selgub, et artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimused ei ole täidetud, makstakse kõik nende ajutiste kaitsemeetmete kohaselt sissenõutud tollimaksud automaatselt tagasi.
5. Ajutisi kaitsemeetmeid kohaldatakse kõikide toodete suhtes, mis on lastud vabasse ringlusse pärast nende meetmete jõustumise kuupäeva. Need meetmed ei takista siiski lubamast vabasse ringlusse tooteid, mis on juba teel liitu, kui nende toodete sihtkohta ei saa muuta.

Artikkel 9

Uurimise ja menetluse lõpetamine ilma meetmeid võtmata

1. Kui uurimise tulemusel tehakse kindlaks, et artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimused ei ole täidetud, avaldab komisjon otsuse uurimise ja menetluse lõpetamise kohta vastavalt artikli 17 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele.
2. Kaitstes nõuetekohaselt konfidentsiaalset teavet artikli 12 tähenduses, avalikustab komisjon aruande, milles esitab oma uurimise tulemused ja põhjendatud järeldused, milleni on ta jõudnud kõigi asjakohaste faktiliste ja õiguslike küsimuste suhtes.

Artikkel 10

Lõplike kaitsemeetmete kehtestamine

1. Kui uurimise tulemusel tehakse kindlaks, et artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, võib komisjon võtta vastu lõplikud kaitsemeetmed vastavalt artikli 17 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele.
2. Kaitstes nõuetekohaselt konfidentsiaalset teavet artikli 12 tähenduses, avalikustab komisjon aruande, mis sisaldab kokkuvõtet otsustamisega seotud olulistest faktidest ja kaalutlustest.

Artikkel 11

Kaitsemeetmete kestus ja läbivaatamine

1. Kaitsemeede kehtib ainult niikaua, kui vaja, et hoida ära olulist kahju liidu tootmisharule või heastada ja hõlbustada olukorraga kohanemist. Kaitsemeetme kehtivusaeg ei tohi ületada kahte aastat, välja arvatud juhul, kui seda lõike 2 kohaselt pikendatakse.

2. Kaitsemeetme algset kehtivusaega, millele on osutatud lõikes 1, võib pikendada kuni kahe aasta võrra, kui kaitsemeede on jätkuvalt vajalik, et ära hoida või heastada olulist kahju liidu tootmisharule, ning kui on tõendeid, et liidu tootmisharu kohaneb.
3. Liikmesriik, liidu tootmisharu nimel tegutsev füüsiline või juriidiline isik või liidu tootmisharu nimel tegutsev iseseisva õigusvõimeta ühing võib taotleda käesoleva artikli lõikes 2 osutatud pikendamist. Sellisel juhul korraldab komisjon läbivaatamise, et uurida enne pikendamisotsuse tegemist, kas käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tingimused on täidetud, võttes arvesse artikli 6 lõikes 5 osutatud tegureid. Komisjon võib kõnealuse läbivaatamise algatada omal algatusel, kui on piisavalt *prima facie* tõendeid, et käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud. Kaitsemeede jääb kuni läbivaatamise tulemuse selgumiseni kehtima.
4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud läbivaatamise algatamisteade avaldatakse vastavalt artikli 5 lõigetele 7 ja 8. Läbivaatamine korraldatakse vastavalt artiklile 6.
5. Käesoleva artikli lõike 2 kohane pikendamisotsus tehakse kooskõlas artiklitega 9 ja 10.
6. Kaitsemeetme kohaldamise aeg kokku, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise aeg, esialgne kohaldamisaeg ja selle pikendamine, ei kesta üle nelja aasta.

Artikkel 12

Konfidentsiaalsus

1. Käesoleva määruse kohaselt saadud teavet kasutatakse ainult sel eesmärgil, milleks seda nõuti.
2. Käesoleva määruse alusel saadud teavet, mis on laadilt konfidentsiaalne või esitatud konfidentsiaalsena, ei avalikustata ilma selle teabe andja sõnaselge nõusolekuta.
3. Igas teabe konfidentsiaalsena käsitamise taotluses märgitakse põhjus, miks teave on konfidentsiaalne. Konfidentsiaalset teavet edastavad huvitatud isikud on kohustatud esitama sellise teabe mittekonfidentsiaalse kokkuvõtte. Need kokkuvõtted peavad olema piisavalt üksikasjalikud ning võimaldama vajalikul määral aru saada konfidentsiaalsena esitatud teabe sisust. Erandlikel asjaoludel võivad huvitatud isikud teatada, et selline teave ei võimalda kokkuvõtte tegemist. Sellisel juhul peavad huvitatud isikud esitama põhjendused, miks kokkuvõtet ei ole võimalik teha. Kui selgub, et teabe konfidentsiaalsena käsitamise taotlus ei ole põhjendatud, ning kui teabe andja kas ei soovi teavet avalikustada või ei luba seda üldises või kokkuvõtlikus vormis avaldada, võib kõnealuse teabe jätta arvesse võtmata.

4. Teavet peetakse igal juhul konfidentsiaalseks, kui on tõenäoline, et selle avaldamisel on sellise teabe andjale või allikale märkimisväärselt ebasoodne mõju.
5. Lõigete 1–4 kohaldamine ei piira liidu asutusi osutamast üldisele teabele ja eelkõige käesoleva määruse alusel tehtud otsuste põhjustele. Ent liidu asutused peavad arvesse võtma asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute õigustatud huve, et nende ärisaladusi ei avaldataks.

Artikkel 13

Aruanne

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande iga lepingu kohaldamise, rakendamise ja selles sätestatud kohustuste, ***sealhulgas kaubanduse ja kestliku arengu peatüki kohaste kohustuste, kui selline peatükk on lepingusse lisatud***, ning käesoleva määruse täitmise kohta.
2. Aruanne hõlmab muu hulgas teavet ajutiste ja lõplike kaitsemeetmete kohaldamise, eelneva järelevalve meetmete kehtestamise, piirkondlike järelevalve- ja kaitsemeetmete , uurimise ja menetluse lõpetamise kohta ilma meetmeid võtmata ***ning teavet lepingu rakendamise eest vastutavate eri organite ja riigisiseste nõuanderühmade tegevuse kohta***.

3. Aruandes esitatakse ka kokkuvõtlik statistika ja ülevaade kaubanduse arengu kohta iga asjaomase riigiga.
4. Euroopa Parlament võib **kahe kuu** jooksul alates komisjoni aruande esitamisest kutsuda komisjoni oma vastutava parlamendikomisjoni koosolekule tutvustama ja selgitama käesoleva määruse rakendamisega seotud küsimusi.
5. Komisjon avalikustab aruande hiljemalt kolm kuud pärast selle esitamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 14

Muud mehhanismid ja kriteeriumid, mis võimaldavad ajutiselt peatada tariifsete soodustuste või muu sooduskohtlemise kohaldamise

1. Kui lepinguga nähakse teatavate toodete puhul ette muid mehhanisme või kriteeriume, mis võimaldada ajutiselt peatada tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemise, **näiteks liidu äärepoolseimate piirkondadega seotud stabiliseerimismehhanism**, võib komisjon juhul, kui asjaomases lepingus sätestatud tingimused on täidetud, võtta vastu rakendusakte, millega

- a) peatatakse tariifsete soodustuste või muu sooduskohtlemise kohaldamine asjaomase toote suhtes ***või kinnitatakse, et seda ei peatata;***
- b) taaskehtestatakse tariifsed soodustused või muu sooduskohtlemine, kui asjaomases lepingus sätestatud tingimused on täidetud;
- c) kohandatakse soodustuste kohaldamise peatamist nii, et see oleks kooskõlas asjaomases lepingus sätestatud tingimustega, või
- d) võetakse muid asjaomase lepinguga ettenähtud meetmeid.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

- 2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, kui käesoleva artikli ***lõikes 1 osutatud asjaomase meetme võtmisega*** viivitamine tekitaks kahju, mida oleks raske heastada, või selleks, et vältida eelkõige impordi suurenemise negatiivset mõju liidu turu olukorrale, või muudel lepinguga ettenähtud juhtudel võtab komisjon kooskõlas artikli 17 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 15
Delegeeritud õigusaktid

Komisjonil *on* vastavalt artiklile 16 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte lisa muutmiseks, et *lisada või jätta välja*

- a) **■** leping**■** ;
- b) **■** *artikli 1 lõike 1 teises lõigus osutatud erisätted*;
- c) **■** tundlikud tooted;
- d) *sätted, millega kehtestatakse erinormid artiklis 14 osutatud mehhanismide kohta, mis käsitlevad muu hulgas seiret, uurimise tähtaegu ja aruandeid.*

Artikkel 16
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad **artiklis 15** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. ***Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.***

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. **Artikli 15** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mis on loodud **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruse **(EL) 2015/478⁸ artikli 3** lõike 1 alusel. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

⁸ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/478 impordi ühiste eeskirjade kohta (ELT L 83, 27.3.2015, lk 16).**

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

■

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes nimetatud määruse artikliga 4.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

Erisätted, mis sisalduvad lepingutes ja mida rakendatakse käesoleva määrusega

Euroopa Liidu ja Singapuri Vabariigi vaheline vabakaubandusleping

Kohaldamise alguskuupäev:	xx/xx/xxxx
Kahepoolne kaitseklausel:	Artikkel 3.10 (Kahepoolse kaitsemeetme võtmine)
Lepingus sisalduv/sisalduvad erisäte/erisätted:	Artikli 3.9 punkt b:

„b) „üleminekuperiood“ – kümneaastane periood alates käesoleva lepingu jõustumisest“

Artikli 3.11 lõige 5:

„5. Mõlemad lepinguosaliselised võivad võtta artikli 3.10 (Kahepoolse kaitsemeetme võtmine) lõikes 1 sätestatud kahepoolse kaitsemeetme

...

c) üksnes kuni üleminekuperioodi lõppemiseni, välja arvatud teise lepinguosalise nõusolekul.“

Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vaheline vabakaubandusleping

Kohaldamise alguskuupäev: xx/xx/xxxx

Kahepoolne kaitseklausel: Artikkel 3.10 (Kahepoolse kaitsemeetme kohaldamine)

Lepingus sisalduv/sisalduvad erisäte/erisätted: Artikli 3.9 punkt c:

„c) „üleminekuperiood“ – kümneaastane periood alates käesoleva lepingu jõustumisest.“;

Artikli 3.11 lõige 6:

„6. Lepinguosaline võib kohaldada kahepoolset kaitsemeetet üksnes:

...

c) kuni üleminekuperioodi lõppemiseni, välja arvatud teise lepinguosalise nõusolekul.“

Euroopa Liidu ja Jaapani vaheline majanduspartnerlusleping

Kohaldamise alguskuupäev:	xx/xx/xxxx
Kahepoolne kaitseklausel:	Artiklid 2.5 (Põllumajanduse kaitsemeetmed) ja 5.2
Lepingus sisalduv/sisalduvad erisäte/erisätted:	(Kahepoolse kaitsemeetme võtmine); Artikli 5.1 punkt d: „d) „üleminekuperiood“ – konkreetse päritolustaatusega kauba puhul ajavahemik alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni kümne aasta möödumiseni asjaomase kauba suhtes kohaldatava tollimaksu vähendamisest või kaotamisest vastavalt 2-A lisale.“;

Mootorsõidukeid ja nende osi käsitleva 2-C
lisa artikkel 18 (Kaitsemeetmed):

„1. Käesoleva lepingu jõustumisele
järgneva 10 aasta jooksul jätab kumbki
lepinguosaline endale õiguse peatada
samaväärsete kontsessioonide ja muude
samaväärsete kohustuste kohaldamine juhul,
kui teine lepinguosaline:

- a) ei kohalda 2-C-1 liites osutatud ÜRO
normi või lõpetab selle kohaldamise või
- b) kehtestab muu regulatiivse meetme või
muudab seda, nii et 2-C-1 liites osutatud
ÜRO normi kohaldamisest saadavad eelised
kaovad või vähenevad.

2. Lõike 1 kohane peatamine jääb jõusse
ainult seni, kuni tehakse otsus kooskõlas
käesoleva lisa artiklis 19 osutatud vaidluste
kiirendatud lahendamise menetlusega või kui
leitakse mõlemat poolt rahuldav lahendus,
sealhulgas lahendus käesoleva lisa artikli 19
punkti b kohaste konsultatsioonide
tulemusel, olenevalt sellest, kumb toimub
varem.“

EUROOPA PARLAMENDI JA KOMISJONI ÜHISAVALDUS

Euroopa Parlament ja komisjon on nõus, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määruse (EL) 2019/...⁹ (millega rakendatakse kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise) lisas loetletud lepingute rakendamisel on tähtis teha tihedat koostööd. Sel eesmärgil on nad kokku leppinud, et kui Euroopa Parlament võtab vastu soovitusel algatada kaitsemeetme alane uurimine, analüüsib komisjon põhjalikult, kas määruse kohased tingimused uurimise *ex officio* algatamiseks on täidetud. Kui komisjon leiab, et tingimused ei ole täidetud, esitab ta Euroopa Parlamendi vastutavale komisjonile aruande, milles selgitab kõiki asjaolusid, mis on sellise uurimise algatamise seisukohast olulised.

⁹ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS .../... (2018/0101(COD)) sisalduva määruse number.